

Крамар Ірина

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

ОСОБЛИВОСТІ СПІВПРАЦІ УКРАЇНА-НАТО

Одним з пріоритетних напрямів зовнішньої політики України є розвиток особливого партнерства з НАТО. НАТО — це альянс, який працює за принципом колективної оборони як основи для збереження миру та забезпечення майбутньої безпеки у світі. Спроможність Альянсу виконувати свої завдання залежить від високого ступеня координації та планування як на політичному рівні, так і в галузі оборони.

Відносини між Україною і НАТО почали розвиватися ще на початку 90-х років XX ст. Починаючи із 2014 року, внаслідок російсько-українського конфлікту, співробітництво між Україною і НАТО у низці ключових галузей було активізовано.

Основоположними документами, що визначають відносини між Україною та НАТО, є Хартія про особливе партнерство між Україною та Організацією Північноатлантичного договору (9 липня 1997 р.) та Декларація про доповнення Хартії про особливе партнерство (21 серпня 2009 р.).

Станом на сьогодні розвиток відносин з НАТО зосереджується на досягненні максимальної сумісності у військовому та оборонному плані, реформуванні сектору безпеки і оборони.

Політичний діалог України з Альянсом забезпечується шляхом двосторонніх контактів на всіх рівнях. Головним механізмом розвитку двостороннього діалогу є Комісія Україна – НАТО (КУН), створена в 1997 р. на виконання положень Хартії про особливе партнерство.

2 грудня 2014 р. у штаб-квартирі НАТО відбулося засідання Комісії Україна-НАТО на рівні міністрів закордонних справ. За результатами засідання ухвалено Спільну заяву КУН.

Ключовим системним документом розвитку співробітництва з НАТО та важливим інструментом здійснення реформ в Україні є Річні національні програми співробітництва Україна – НАТО (РНП), перший цикл імплементації яких був розпочатий у 2009 році. Особливе партнерство з НАТО є невід’ємною складовою євро-інтеграційного курсу України. У цьому зв’язку Україна продовжує розглядати РНП як ефективний інструмент для здійснення євро-інтеграційних реформ.

Для розвитку практичного співробітництва під егідою КУН створено 5 спільних робочих груп Україна-НАТО (СРГ): з питань воєнної реформи; оборонно-технічного

співробітництва; економічної безпеки; планування на випадок надзвичайних ситуацій цивільного характеру; науки і захисту довкілля [1].

Основною платформою, на якій здійснюється взаємодія України з НАТО в оборонній сфері, залишається Спільна робоча група Україна – НАТО з питань воєнної реформи. Під егідою СРГ ВР функціонує низка проєктів, що сприяють реформуванню сфери безпеки і оборони, у тому числі: з подолання корупції, професійної підготовки цивільного персоналу сектору безпеки та оборони, реформування системи військової освіти в Україні, перепідготовки та соціального захисту військовослужбовців.

Продовжується участь Збройних сил України у поточних операціях Альянсу в Афганістані (Міжнародні сили сприяння безпеці), Косово (Багатонаціональні сили КФОР).

Співробітництво України з НАТО як один із напрямів безпекової політики нашої держави спрямований на досягнення високих стандартів країн-членів Альянсу, взаємовигідну практичну взаємодію України з Альянсом у подоланні традиційних та нових викликів і загроз, а також на забезпечення належного місця і впливу України в міжнародній безпековій системі.

Населення по-різному ставиться до співпраці Україна-НАТО. Ще декілька років тому більшість українців виступали «проти» такого партнерства. Але у зв'язку з вторгненням російських військ в Україну в березні 2014 року думка українців щодо приєднання до НАТО різко змінилася, зокрема, за результатами опитування «інтернет-референдуму» 69% українців-користувачів інтернету виступили за вступ до НАТО, 31% — проти.

Звичайно, існує чимало позитивів і недоліків у співпраці Україна-НАТО, але беззаперечним є те, що відносини між Україною та НАТО мають вагомe стратегічне значення для гарантування миру та безпеки на євроатлантичному просторі. Проте вирішення питання про вступ України до НАТО ускладнюється низкою невирішених внутрішніх проблем. Зміна ситуації навколо цієї проблеми залежить від дій самої України, від її здатності від слів перейти до конкретних дій з реалізації програми демократичних перетворень, прискорення економічних і політичних реформ, проведення чітко зорієнтованої геополітики на входження до європейських економічних і політичних структур.

Список використаних джерел:

1. Міністерство закордонних справ / Участь в міжнародних організаціях: [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://www.mfa.gov.ua>